

Међународни дан деце оболеле од малигних болести, 15. фебруар

Updated 08.02.2017.

Међународни дан деце оболеле од малигних болести, 15. фебруар, успостављен је 2002. године од стране Међународне конфедерације Удружења родитеља деце оболеле од рака, а данас се обележава у више од 85 земаља широм света. У Србији су прва удружења родитеља деце оболеле од малигних болести почела са радом почетком 90-их година прошлог века. Удруживањем и учењем од иностраних удружења родитеља Европе и света стекли су вештине и знање о начинима и могућностима пружања подршке деци, њиховим породицама, здравственим радницима и болницама. На овај начин родитељи су прихватили чињеницу да је поред лекара, лека и болнице потребно да се и сами активно укључе у лечење своје деце.

На иницијативу удружења родитеља и уз подршку Министарства здравља, Међународни дан деце оболеле од малигних болести у нашој земљи је 2013. године постао део националног Календара јавног здравља. Овај међународни дан обележава се сваке године у циљу едукације и ефикасног спровођења свих мера које ће омогућити рану дијагностику, адекватну терапију, рехабилитацију и бољи квалитет живота деце оболеле од малигних тумора.

Сваке године у свету оболели више од 160.000 деце од неког облика малигног тумора, а више од 90.000 деце умре од неког облика рака. Рак код деце чини од 0,4 до 4% свих малигних болести у општој популацији широм света. У просеку у свету оболевање од рака код деце чини 1% у структури оболевања од свих малигних болести, у Европи 0,4% и у Србији око 0,7%. Највеће учешће у структури оболевања се региструје у Африци, 4%, углавном због разлика у

старосној структури и очекиване дужине трајања живота на рођењу. Упркос добрим резултатима лечења, малигне болести су чак и у развијеним земљама и даље други по учесталости узрок смртности код деце узраста 0 до 14 година, одмах иза повреда.

Од малигнух болести у Републици Србији је, према последњим доступним подацима, оболело 334 деце оба пола узраста од 0 до 19 година. Као и у већини земаља у развоју и у Србији је готово 2/3 новооболеле деце било узраста до 15 година. Три групе обољења, и то леукемије, тумори мозга и лимфоми чине најчешће заступљене малигне болести у дечјем узрасту. Ове три групе малигнух болести чиниле су готово половину свих малигнух болести дечјег узраста. Леукемије су најчешће малигне болести у дечјем узрасту и у структури оболевања у узрасту до 15 година чиниле су 30%, следе тумори мозга са 11,5% и лимфоми са 6%. У узрасту 0–19 година у структури оболевања најзаступљеније су биле леукемије са 25,2%, лимфоми са 12% и тумори мозга са 9,6% код оба пола. Као и у случају оболевања, у узрасту од 0 до 19 година је умрло 49 деце и скоро 2/3 умрле деце оба пола је било узраста до 15 година. Стандардизована стопа морталитета за узраст до 15 година је износила 2,9/100.000, а за узраст до 19 година 3,4/100.000. Најчешћи разлог смртног исхода у дечјем узрасту су биле леукемије, лимфоми и тумори мозга. У складу са савременим медицинским достигнућима, будућа истраживања усмерена у правцу етиологије малигнух тумора код деце омогућиће не само ефикасно спровођење превентивних мера, већ бржу и ефикаснију рану дијагностику, примену стандардне терапије и самим тиме дуже преживљавање код деце оболеле од рака свуда у свету.

Сагледавајући значај заштите и унапређења здравља једне од најосетљивијих популационих група Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ се са мрежом окружних института и завода за јавно здравље од почетка активно укључио у обележавање овог важног датума из Календара јавног здравља, јер је најважнији задатак како здравствених радника тако и шире друштвене заједнице едукација деце и адолесцената и њихових родитеља у погледу превенције првенствено стицањем здравих животних навика.

Корисни сајтови: <http://www.internationalchildhoodcancerday.org/www.sadecom.org.rs>, www.zvoncica.org.rs, www.cikaboca.org, www.radio-mladice.rs